

Przedstawione wyżej przypadki potwierdzają potrzebę przeprowadzania planowego i wnikliwego badania przedmiotowego zwierząt z nietypowymi objawami klinicznymi. Postępowanie takie umożliwiło w jednym przypadku podejrzenie, w drugim zaś rozpoznanie pęknięcia przepony, chociaż obserwowane objawy mogłyby sugerować zaistnienie innych przyczyn choroby badanych zwierząt.

Piśmiennictwo

1. Butler H. C.: J. Am. vet. med. Ass. 136, 559, 1960.
2. Christoph H. J.: Klinik der Katzenkrankheiten Jena 1963.
3. Hall L. W.: Vet. Rec. 77, 830, 1965.
4. Wodward M. B.: J. Am. vet. med. Ass. 144, 38, 1964.
5. Zannetti G.: Folia vet. lat. 4, 71, 1974.

Adres autora: lek. wet. Michał Bronicki, ul. I-szej Dywizji 42, 10-069 Olsztyn.

GRZEGORZ MALECKI

Kamica woreczka żółciowego u niedźwiedzia polarnego (*Thalarctos marifimus*)

Z Miejskiego Ogrodu Zoologicznego w Łodzi

Kamienie żółciowe u zwierząt zdarzają się rzadko. Najczęściej stwierdza się je u bydła, gdzie z reguły proces toczy się w przewodach żółciowych w związku z inwazją motylicy wątrobowej. U pozostałych gatunków zwierząt domowych schorzenie to stwierdzane jest wyjątkowo. W dostępnym piśmiennictwie udało się znaleźć tylko dwa przypadki kamicy żółciowej u zwierząt nieudomowionych: jeden u rezusa — *Macaca mulatta* (1), drugi u słonia indyjskiego — *Elephas maximus* (2). Dlatego wydaje się słuszne opisanie tego schorzenia u niedźwiedzia polarnego w Łódzkim Ogrodzie Zoologicznym. Był to 22-letni samiec.

W czerwcu 1976 r. zaobserwowano wyraźny spadek kondycji, ogólne osłabienie, zabrudzenie i nastroszenie sierści. W związku z niemożliwością przeprowadzenia jakiegokolwiek badania zwierzę zaczęto leczyć ogólnie podając preparaty p. bodźcowe i antybiotyki. Po wystąpieniu objawów kolkowych podawano środki przeciwbólowe, rozkurczowe i nasercowe. W czasie choroby zwierzę nie przyjmowało prawie wcale pokarmów roślinnych, natomiast mięso jadło bardzo chętnie. Po czternastu dniach choroby padło. Stężenie pośmiertne było rozwinięte we wszystkich partiach mięśniowych po 2 godzinach i 15 minutach. Na sekcji stwierdzono: budowa ciała prawidłowa, stan odżywienia dobry. Węzły chłonne podkolanowe wielkości jaja kurzego, silnie przekrwione.

Wątroba była silnie obrzęknięta i przekrwiona, miąższ wątroby — kruchy, marmurkowy. Woreczek żółciowy

wyraźnie powiększony o silnie zgrubiałej ścianie (około 5 mm grubości). Na przekrwionej śluzówce widoczne miękkie guzki wielkości zarza grochu uwypuklone do światła woreczka. Światło woreczka wypełniał całkowicie kamień wagi 100 g. złożony z barwników żółciowych (ryc. 1). Między ścianą woreczka a kamieniem znajdowała się niewielka ilość szarej, mazistej substancji. W jelicie cienkim stwierdzono rozsiane podśluzówkowe wybroczyny i wylewy krwi. W jelicie grubym odcinkowo liczne wybroczyny. Błona śluzowa jelit pokryta była gęstym śluzem. Trzustka silnie przekrwiona. Stwierdzono ponadto silne przekrwienie śledziony i powiększenie węzłów chłonnych jamy brzusznej; węzły na przekroju soczyste lub przekrwione. Nerki i pęcherz moczowy nie wykazywały zmian anatomopatologicznych. W obrębie narządów klatki piersiowej stwierdzono następujące zmiany: błona śluzowa tchawicy pokryta gęstym śluzem, pienisty płyn w oskrzelikach, silne przekrwienie płuc, zwyrodnienie mięśnia sercowego, w komorach ciemna, nieskrzepła krew. Badania bakteriologiczne i histopatologiczne wykonano w Zakładzie Higieny Weterynaryjnej w Łodzi. Z narządów wewnętrznych wyizolowano pojedyncze kolonie pałeczek okrężnicy i ziarniaków.

Badaniem histopatologicznym stwierdzono:

Wątroba — zwyrodnienie miąższowe, rozszerzenie naczyń krwionośnych, wynaczynienia krwi, pojedyncze ogniskowe nacieki komórkowe wokół naczyń krwionośnych w przestrzeniach wrotnych i między beleczkami.

Woreczek żółciowy — przewlekłe zapalenie i polipowate rozrosty błony śluzowej, bardzo silny rozrost tkanki łącznej podśluzówkowej, zanik warstwy mięśniowej.

Jelito cienkie — włóknikowe lub nieżytowe zapalenie błony śluzowej.

Trzustka — silne rozszerzenie naczyń krwionośnych, wynaczynienia krwi, zwyrodnienie miąższowe komórek Langerhansa.

Węzły chłonne — liczne wynaczynienia krwi, znaczny rozrost grudek chłonnych.

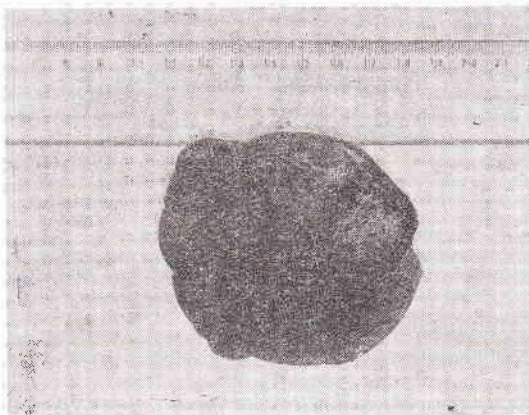
Płuca — bardzo silne rozszerzenie naczyń krwionośnych, wynaczynienia krwi, ogniskowo w pęcherzykach płucnych wysięk z elementami morfotycznymi (głównie erythrocyty i limfocyty).

Mięsień sercowy — zwyrodnienie miąższowe, pojedyncze drobne nacieki komórkowe w okolicach naczyń krwionośnych, rozszerzenie naczyń krwionośnych.

Piśmiennictwo

1. Martin D. E., Wolf R. C., Houser W. D.: Am. J. vet. Res. 34, 971, 1973.
2. Decker R. A., Krohn A. F.: J. Am. vet. med. Ass. 163, 546, 1973.

Adres autora: lek. wet. Grzegorz Malecki, ul. Struga 88 m 24, 90-557 Łódź.

Ryc. 1.